

Congrés de la Comissió Internacional
per a l'estudi de la Història de les Institucions
Representatives i Parlamentàries

Congreso de la Comisión Internacional
para el estudio de la Historia de las Instituciones
Representativas y Parlamentarias

Conference of the International Commission
for the History of Representative and Parliamentary Institutions

Congrès de la Commission Internationale
pour l'Histoire des Assemblées d'états

Konferenz der Internationalen Kommission zur Geschichte des
Ständewesens und der Parlamente

organitzen / organizan / organised by / organisation / organisieren:

Museu d'Història
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT UNIVERSITARI
d'HISTÒRIA
JAUME VICENS I VIVES
UNIVERSITAT POMPEU FABRA

UNIVERSITAT
POMPEU FABRA

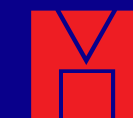
Euskal Herriko Zuzenbide Historikoko Institutua
Institute for Basque Historical Law
Instituto de Derecho Histórico de Vasconia
Institute du Droit Historique de la Vasconie

UNIVERSIDAD
del País Vasco
Euskal Herriko
Unibertsitatea

3-6 SEPTEMBRE · SEPTIEMBRE · SEPTEMBER · SEPTEMBRE · SEPTEMBER

2003

Museu d'Història
de Catalunya

ORGANITZADORS:

Museu d'Història de Catalunya, Departament de Cultura,
Generalitat de Catalunya,
Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives
(Universitat Pompeu Fabra)
Institut de Dret Històric de Bascònia (Universitat del País Basc)

AMB EL SUPORT DE :

Parlament de Catalunya

COMITÈ D'HONOR:

Molt Hble. Sr. Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya.
Molt Hble. Sr. Joan Rigol, President del Parlament de Catalunya.
Excm. Sr. Joan Clos, Alcalde de Barcelona.
Excma. Sra. Rosa Virós, rectora de la Universitat Pompeu Fabra.
Dr. Wilhelm Brauneder, President de la Comissió Internacional.
Dr. H.G. Koenigsberger, President honorari de la Comissió Internacional.
Dr. John Rogister, President honorari de la Comissió Internacional.

COMITÈ CIENTÍFIC:

Joseba Agirreazkuenaga
Joaquim Albareda
Josep Fontana
Tomàs de Montagut
Jaume Sobrequés i Callicó
Jaume Torras
Mikel Urquijo

COORDINACIÓ

Mercè Morales
Mamés Cisneros

SECRETARIA DEL CONGRÉS:

Museu d'Història de Catalunya,
Palau de Mar. Pça. Pau Vila, 3
(08003 Barcelona)
Telèfon: 34 93 225 47 00 Fax: 34 93 225 47 58
E-mail: mmoralesm@gencat.net

El Museu d'Història de Catalunya, l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives de la Universitat Pompeu Fabra, i l'Institut de Dret Històric de Bascònia (Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua) de la Universitat del País Basc (Euskal Herriko Unibertsitatea), organitzen el 53 Congrés de la Comissió Internacional per a l'estudi de la Història de les Institucions Representatives i Parlamentàries.

El Museo de Historia de Cataluña, el Instituto Universitario de Historia Jaume Vicens i Vives de la Universidad Pompeu Fabra, y el Instituto de Derecho Histórico de Vasconia (Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua) de la Universidad del País Vasco (Euskal Herriko Unibertsitatea), organizan el 53 Congreso de la Comisión Internacional para el estudio de la Historia de las Instituciones Representativas y Parlamentarias.

The Museum of Catalanian History, Pompeu Fabra University's Jaume Vicens i Vives University Institut of History, and the Institute for Basque Historical Law (Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua) of the University of the Basque Country (Euskal Herriko Unibertsitatea), are currently organising the 53rd Conference of the International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions.

Le Musée d'Histoire de Catalogne, l'Institut Universitaire d'Histoire Jaume Vicens i Vives de l'Université Pompeu Fabra, et l'Institut du Droit Historique de la Vasconie (Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua) de l'Université du Pays Basque (Euskal Herriko Unibertsitatea), organisent le 53e Congrès de la Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblées d'états.

Das Museum für Geschichte von Katalonien, das Universitätsinstitut für Geschichte Jaume Vicens i Vives der Universität Pompeu Fabra, und das Institut für Rechtsgeschichte des Baskenlandes (Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua) der Universität des Baskenlandes (Euskal Herriko Unibertsitatea), organisieren gemeinsam die 53. Konferenz der Internationalen Kommission zur Geschichte des Ständewesens und der Parlamente.

Museu d'Història de Catalunya		Museu d'Història de Catalunya
10:30	Recepció congressistes. / Recepción congresistas. / Welcome congress delegates. / Réception congressistes. / Empfang der Parlamentarier.	10:30
11:15	Sortida cap al Parlament de Catalunya. / Salida hacia el Parlamento de Catalunya. / Leave for the Catalan Parliament de Catalunya./ Départ pour le Parlement de Catalunya. / Abfahrt zum Parlament de Catalunya.	11:15
Parlament de Catalunya		Parlament de Catalunya
11:30	Acte inaugural. / Opening ceremony / Cérémonie d'inauguration / Eröffnungsveranstaltung Dr. Wilhelm Brauner, president de la Comissió Internacional; Dr. Jaume Torras, director de l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives; Dr. Jaume Sobrequés i Callicó, director del Museu d'Història de Catalunya; Excm. Sra. Rosa Virós, rectora de la Universitat Pompeu Fabra; Molt Hble. Sr. Joan Rigol, President del Parlament de Catalunya.	11:30
12:30	Lliçó inaugural / Lección inaugural / Opening lecture / Discours inaugural / Eröffnungsvortrag. A càrrec del Dr.Josep Fontana, catedràtic emèrit de la Universitat Pompeu Fabra.	12:30
13:30	Sortida del Parlament cap al Museu / Salida del Parlamento hacia el Museo / Leave the Parliament for the Museum / Départ du Parlement pour le Musée / Exkursion vom Parlament zum Museum.	13:30

Museu d'Història de Catalunya		Auditori	Museu d'Història de Catalunya
15:30	“IDENTITAT TERRITORIAL I ASSEMBLEES REPRESENTATIVES A LA PENÍNSULA IBÉRICA”. ■ “MONARQUÍA, CORTES Y CIUDADES EN LA CORONA DE CASTILLA DURANTE LA EDAD MODERNA”. Ponència a càrrec del Dr. José Ignacio Fortea, de la Universitat de Cantàbria.		15:30
16:30	“FONTS I MÈTODES PER A L'ESTUDI DELS DOCUMENTS PARLAMENTARIS”. ■ “THE HISTORY OF PARLIAMENT PROJECT AND THE FUTURE OF PARLIAMENTARY HISTORY” Ponència a càrrec del Dr. Paul Seaward, director de History of Parliaments.		16:30
17:30	<p>Sessió A - Auditori</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Manuel Mª de Artaza (Univ. Santiago de Compostela). La Junta del Reino y la autonomía de Galicia: una aproximación neoinstitucional. ■ Xosé Luis Barreiro Rivas (Univ. Santiago de Compostela). Fueros municipales y asambleas representativas de Santiago en la “Historia Compostellana”: el papel de las ciudades en la formación del espacio político gallego (siglos X-XIV). ■ José Manuel de Bernardo Ares (Univ. Cordoba). Cortes o Cabildos: La representación del Reino en la Corona de Castilla (1665-1700). ■ Marta Frieria Álvarez (Univ. Oviedo). La Junta General del Principado de Asturias: institución representativa y de gobierno. ■ José Mª Iñurritegui Rodríguez (UNED). El “Emperador político” de Francisco Solanes y el amor a la patria. 	<p>Sessió B - Aula Ferran Soldevila</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Keith M. Brown (St. Andrews Univ. Scotland). From Manuscript to Megabyte: Research Sources and Methods of the Scottish Parliament Project. ■ Mª José Carbonell Boria (Univ. Valencia). Tipología e iter de la documentación generada para la celebración de Cortes Valencianas. ■ Janusz Mallek (Nicolaus Copernicus Univ. Torun). Die Druckereien und Drucke im Dienst des polnischen Parlaments im 16 Jahrhundert. ■ Esther Martí i Sentañes (Univ. Lleida). Els memorials o instruccions per als síndics a Corts de la ciutat de Lleida durant el regnat d'Alfons el Magnànim. ■ Jolanta Choinska Mika (Warsaw Univ.). The Diet (Sejm) as a forum of communication between localities and 'the center' during the rule of John Casimir Vasa (1648-1668) in the light of contemporary parliamentary documents. ■ John R. Young (Strathclyde Univ. Scotland). Prosopography and methods for the study of Scottish parliamentary committees in the 1640's. 	17:30
Debat / Debate / Discussion / Débat / Debatte			

20:00	Sortida cap al Palau de la Generalitat de Catalunya. / Salida hacia el Palau de la Generalitat de Catalunya. / Leave for the Palau de la Generalitat Catalan Government building. / Départ pour le Palais de la Generalitat de Catalunya./ Exkursion zum Regierungsgebäude Palau de la Generalitat.	20:00
-------	---	-------

Generalitat de Catalunya		Generalitat de Catalunya
20:30	Visita al Palau de la Generalitat de Catalunya. / Visita al Palau de la Generalitat de Catalunya. / Tour of the Palau de la Generalitat de Catalunya. / Visite du Palais de la Generalitat de Catalunya / Besuch des Palau de la Generalitat de Catalunya.	20:30

Universitat Pompeu Fabra	Aula 40.010 Roger de Llúria	Universitat Pompeu Fabra
09:00	“LES CORTS DELS TERRITORIS DE LA CORONA D’ARAGO: ANÀLISI COMPARATIVA I EVOLUTIVA”. ■ LES CORTS DE LA CORONA D’ARAGÓ EN ELS SEGLES MODERNS. APROXIMACIO COMPARATIVA. Ponència a càrrec de la Dra. Eva Serra, de la Universitat de Barcelona.	09:00
09:50	<ul style="list-style-type: none"> ■ José Antonio Alabau Calle (Univ. Valencia) "Per tot be avenir de la nostra vila". El sistema representativo de las villas reales en las Cortes Valencianas durante la Baja Edad Media. Alcoy en el siglo XV. ■ Montserrat Bajet Royo (Univ. Pompeu Fabra, Barcelona). Les Estampacions de quaderns de Constitucions i altres actes de Cort (notes per al seu estudi). 	09:50
11:00	Descans / Descanso / Break / Halte / Pause	11:00
11:30	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lluís J. Guàrdia Marín (Univ. Valencia). El Braç Reial de València i Sardenya a l'època de Felip IV ■ Mª Magdalena Martínez Almira; Emilia Iñesta Pastor (Univ. Alicante). Las Cortes valencianas del siglo XVII y la defensa de la costa. ■ Tomàs de Montagut (Univ. Pompeu Fabra, Barcelona). Parlaments i ciutats a la Corona d'Aragó. Un programa col·lectiu de recerca. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Antoni M. Udina i Abelló (Univ. Autònoma, Barcelona). La identitat territorial i les Corts Generals de la Corona d'Aragó a l'Edat Mitjana. ■ Josep Juan Vidal (Univ. Illes Balears). El Gran i General Consell de Mallorca: de la instauración de la insaculación en 1447 a la reforma de 1614.
14:00	Debat / Debate / Discussion / Débat / Debatte	14:00
16:00	Fi de sessió / Final de sesión / End of session / Fin de la séance / Ende der Sitzung	16:00
Museu d’Història de Catalunya	Auditori	Museu d’Història de Catalunya
16:00	■ “PROSOPOGRAFIA I ANÀLISI SOCIAL DE LES ASSEMBLEES REPRESENTATIVES”. Ponència a càrrec del Dr. Neithard Bulst, de la Universitat de Bielefeld.	16:00
16:50	<ul style="list-style-type: none"> ■ J. Agirreazkuenaga; J. Gracia; F. Martínez; M. Urquijo; L. Valverde; E. J. Alonso; A. Delgado; S. Serrano (Univ. País Vasco). Prosopographical analysis of MPS elected in the Basque Country (1808-1937); first results and continuation of the study of the period 1806-1876. ■ Eduardo J. Alonso Olea; Gregorio Castaño San José (Univ. País Vasco). Prosopografía de las Juntas Generales y de los Diputados provinciales de Bizkaia en la crisis foral. Cambio y continuidades. ■ Eric Anceau (Univ. Paris-Sorbonne). Trois enquêtes prosopographiques sur les parlementaires français du XIXe siècle. ■ Maria Eugènia Cadeddu; Luciano Gallinari; Maria Grazia Mele; Maria Giuseppina Meloni; Anna Maria Oliva; Olivetta Schena (Ist. Stonia Europa Mediterranea). Élités e rappresentanze parlamentari nella Sardegna del '400. Metodologie e prospettive di ricerca. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Jean Garrigues (Inst. Sciences Humaines d’Orléans). L'influence des patrons et des hommes d'affaires au Parlement français sous la troisième République (1870-1938). ■ Lothar Höbelt (Wien Univ.). Continuity of elites? Pre-war, inter-war and post-war Parliaments in 20th Century Austria. ■ Sarka Lellkova. Czech Women in the Parliament before de Enactment of the Women's Suffrage. ■ José Vidal Pelaz López; Pablo Pérez López (Univ. Valladolid). Personal político en Castilla y León desde 1975: una propuesta prosopográfica.
20:00	Debat / Debate / Discussion / Débat / Debatte	20:00
20:00	Sortida cap a l’Ajuntament de Barcelona / Salida hacia el Ayuntamiento de Barcelona. Leave for Barcelona City Hall / Départ pour la Mairie de Barcelone / Exkursion zum Rathaus von Barcelona	20:00
Ajuntament de Barcelona		Ajuntament de Barcelona
20:30	Visita a l’Ajuntament de Barcelona. / Visita al Ayuntamiento de Barcelona. / Reception at Barcelona City Hall / Visite au la Mairie de Barcelone / Besuch des Rathaus von Barcelona	20:30

Museu d'Història de Catalunya		Auditori	Museu d'Història de Catalunya
09:00	<p>“EL PARLAMENTARISME CONTEMPORANI. L'ARTICULACIÒ DELS PARLAMENTS SUBESTATALS, ESTATALS I SUPRAESTATALS”.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ EL PARLAMENTARISMO INTERNACIONAL. INTRODUCCIÓN A SU HISTORIA <p>Ponència a càrrec de l'Excm. Sr. Lluís Maria de Puig, de la Universitat de Girona, diputat i membre del Consell d'Europa.</p>		09:00
10:00	<p>“REPRESENTAR’ A L’ANTIC RÈGIM. PARLAMENTS I ASSEMBLES REPRESENTATIVES”.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ REPRESENTING THE “COMMON MAN” IN PARLIAMENT OF OLD EUROPE <p>Ponència a càrrec del Dr. Peter Blickle, de la Universitat de Berna.</p>		10:00
11:00	Descans / Descanso / Break / Halte / Pause		11:00
11:30	<p>Sessió A - Auditori</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Manuel Álvarez Tardío (Univ. Rey Juan Carlos, Madrid). Partidos y grupos parlamentarios en las Cortes de la Segunda República española (1931-1936). ■ Jordi Bou i Ros. Parlamentarismo y prensa en la periferia del siglo XIX. ■ Giovanni C. Cattini (Univ. Barcelona). El parlamentarisme al final del segle XIX a l'àmbit mediterrani. Una visió comparada italoespanyola. ■ Carlos Alberto Chernichero Díaz (C. Univ. Est. Sociales Jerez). El sistema parlamentario en la Segunda República: la ausencia de representación territorial y los mecanismos alternativos de solución de conflictos con los territorios. ■ Maria Sofia Corciulo; Sandro Guerrieri (Univ. La Sapienza, Roma). The first Italian delegation to the parliamentary assembly of the European Coal and Steel Community (1952-1954). ■ Maria Claudia Drummond (Senado Brasil). The Need for Democracy and Representative Institutions in the International System. ■ Mariano González Clavero (Univ. Valladolid). Los parlamentarios y la consecución de la preautonomía para Castilla y León (1977-1978). 	<p>Sessió B - Aula Ferran Soldevila</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ José Manuel Cerda (New South Wales Univ, Sydney). Towards a new paradigm for the study of the origins of parliamentary assemblies in the Spanish Kingdoms and England. ■ Henry J. Cohn (Warwick Univ, Coventry). The German imperial electors in the reign of Maximilian I. ■ Luigi Compagna (Senatore Rep. Italia). Del Antiguo Régimen a la Revolución: la polémica anti-aristocrática de Sieyès. ■ Javier Enríquez Fernández; Enriqueta Sesmero Cutanda (Arch. Foral Vizcaya). Representación social y tensiones políticas en las Asambleas Representativas del señorío de Bizkaia (siglos XVI-XVII). ■ Noelia González Adánez (Univ. Complutense, Madrid). El Parlamento inglés a finales del siglo XVIII: modelos de representación en Edmund Burke. ■ René Grevet (Univ. Charles de Gaulle, Lambersart). Les intendants de la monarchie française face aux assemblées provinciales (1787-1789). ■ Marie-Laure Legay (Univ. Charles de Gaulle, Lambersart). États provinciaux et tiers état: Ascension et exclusion politique de l'ordre 'royal' dans les provinces françaises (XVIIe et XVIIIe siècles). 	11:30
14:00	Debat / Debate / Discussion / Débat / Debatte		14:00
16:00	<p>Fi de sessió / Final de sesión / End of session / Fin de la séance / Ende der Sitzung</p> <p>Sessió A - Auditori</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Isabel Pérez Ares. (UNIV. Valladolid). El Parlamento Vasco durante la I Legislatura (1980-1984). ■ Pablo Pérez López; José Vidal Pelaz López (Univ. Valladolid). Las elecciones al Parlamento de Castilla y León (1983-1999). ■ Jordi Pons Bosch (Univ. Illes Balears). La configuració de l'autogovern a les Illes Balears: de la Diputació Provincial als Consells Insulars. ■ Jesús Quiroga Martínez (Univ. Barcelona). Drets de ciutadania a les Corts Constituents de la Segona República Espanyola (1931). ■ Estevão de Rezende Martins (Univ. Brasília). Systèmes Parlementaires en Amérique Latine. ■ María Luisa Rodríguez Peñaranda (Univ. Pompeu Fabra, Barcelona). Crisis de representación y acción pública. ■ Núria Ramon i Garcia (Generalitat de Catalunya). Les relacions del govern de la Generalitat amb el Parlament de Catalunya. 		16:00
20:00	Debat / Debate / Discussion / Débat / Debatte		20:00
20:30	<p>Acte de cloenda. / Acto de clausura. / Closing ceremony. / Cérémonie de clôture. / Abschlussveranstaltung.</p> <p>Dr. Wilhelm Brauneder, president de la Comissió Internacional; Dr. Jaume Torras, director de l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives; Dr. Jaume Sobrequés i Callicó, director del Museu d'Història de Catalunya; Excma. Sra. Rosa Virós, rectora de la Universitat Pompeu Fabra.</p>		20:30
20:30	Sopar / Cena / Dinner / Dîner / Abendessen / Arenys de Mar		20:30

Reunió de la Comissió Internacional per a l'estudi de la Història de les Institucions Representatives i Parlamentàries
Reunión de la Comisión Internacional para el estudio de la Historia de las Instituciones Representativas y Parlamentarias
Meeting of the International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions
Réunion de la Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblées d'états
Zusammenkunft der Internationalen Kommission zur Geschichte des Ständewesens und der Parlamente

- Els organitzadors comuniquen als congressistes que les comunicacions es podran presentar fins el 31 de juliol de 2003. El text complet, imprès i en suport informàtic tindrà una extensió màxima de 60.000 caràcters amb espais, notes i bibliografia inclosa. Cada comunicant disposarà de 10 minuts de temps per a la seva exposició al Congrés.
- Los organizadores comunican a los congresistas que las comunicaciones se podrán presentar hasta el 31 de julio de 2003. El texto completo, impreso y en soporte informático, tendrá una extensión máxima de 60.000 caracteres con espacios, notas y bibliografía incluida. Cada comunicante dispondrá de 10 minutos de tiempo para su exposición en el Congreso.
- The organizers inform the congress delegates that the deadline for submitting communications is 31 July 2003. The complete text, hard copy and on disc, will have a maximum length of 60,000 characters, including spaces, notes and references. Each person will be given 10 minutes to present his/her communication to the Conference.
- Les organisateurs communiquent aux congressistes que les textes des conférences pourront être présentés jusqu'au 31 juillet 2003. Le texte complet, imprimé et sur support informatique aura une longueur maximale de 60 000 caractères en comptant les espaces, les notes et la bibliographie. Chaque conférencier disposera de 10 minutes pour prononcer son discours pendant le Congrès.
- Die Organisatoren teilen den Parlamentariern mit, dass die Vortragstexte bis zum 31. Juli 2003 eingeschickt werden können. Der gesamte Text, ausgedruckt und auf EDV-Datenträger, darf maximal einen Umfang von 60.000 Zeichen haben, einschließlich Freizeichen, Anmerkungen und Bibliografie. Jeder Redner verfügt für seinen Vortrag vor dem Konferenz über 10 Minuten.

ADRECES DEL CONGRÉS / DIRECCIONES DEL CONGRESO / CONFERENCE ADDRESSES / ADRESSES DU CONGRÈS / KONGRESSANSCHRIFTEN

MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

Palau de Mar

Plaça Pau Vila, 3

08003 Barcelona

Tel. +34 93 225 47 00

Fax. +34 93 225 47 58

UNIVERSITAT POMPEU FABRA

Ramon Trias Fargas, 25-27

08005 Barcelona

Tel. +34 93 542 17 00

Fax +34 93 592 17 02